

KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUKSEN SOSIAALIASIAMIEHEN SELVITYS
VUODELTA 2018

50/05.00/2019

Perusturvalautakunta 14.05.2019 § 49

Keski-Suomen sosiaaliasiamies Eija Hiekka on lähettänyt kunnanhallituksille, tarkastuslautakunnille ja perusturvalautakunnille Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sosiaaliasiamiehen selvityksen vuodelta 2018, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 45/2019. Alla linkki; [Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sosiaaliasiamiehen selvitys vuodelta 2018](#)

Joutsan kuntaa koskevat tiedot on raportissa sivuilla 32-35.

Vuonna 2018 Joutsasta tuli 16 yhteydenottoa, joista 10 tuli asiakkaalta itseltään, 4 asiakkaan edustajalta ja kaksi henkilöstöltä. Asioinneista 10 tuli palveluun tyytymättömiltä ja 6 oli tiedustelua. Joutsalaisten yhteydenotoista viisi koski kunnan toimeentulotukea, neljä ikääntyneiden palveluja ja kaksi kertaa kyse oli kehitysvammahuollosta, perheasioista ja kotipalvelusta sekä kerran muusta kuin sosiaalihuollosta.

Yhden asiointin taustalla voi olla monta syytä. Tänäkin vuonna yleisin yhteydenoton syy oli palvelun toteuttaminen. Tiedontarve sosiaalipalveluista kasvoi eniten.

Vuonna 2018 kuntakyselyssä selvitettiin täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen käyttöä, välitystilien määrää, asiakkaan osallisuuden edistämisen keinoja, omavalvontasuunnitelmien saatavuutta, erityisen tuen tarpeen ja sosiaalisten ongelmien seurantaa sekä niihin liittyvien palvelujen kehittämistä.

Joutsa myönsi budjettiin varattua vähemmän täydentävää ja enemmän ehkäisevää tukea vuonna 2018. Vuodelle 2019 täydentävää tukea budjetoitiin vähemmän kun taas ehkäisevän tuen määrää nostettiin. Vuonna 2016 Joutsa myönsi täydentävää toimeentulotukea enemmän ja ehkäisevää huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2018. Asiaan voi vaikuttaa se, että joitakin täydentävän tuen menoja siirrettiin lakimuutoksella Kelan perustoimeentulotuella katettaviksi.

Välitystilien määrä on Joutsassa vaihdellut vuosina 2010-2018, mutta vähentynyt viimeisen viiden vuoden aikana noin 40 %. Joutsa on pyrkinyt vahvistamaan asiakkaiden osallisuutta sosiaalihuollon palveluissa perustamalla puheenvuoropalstan paikallislehteen. Sosiaalihuollon omavalvontasuunnitelmien julkisuus vaihtelee. Ne ovat nähtävillä sosiaalipalveluyksiköissä, mutta eivät vielä internetissä.

Sosiaaliasiamiehen vuoden 2017 selvityksen johdosta Joutsassa on tehty seuraavia toimia:

1. Infotilaisuudet palveluseleleistä ja sotepalveluista.
2. Lomakkeet kotisivuille: ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, hau-

- tausavustus, huoli- ja lastensuojeluilmoitus
3. Tehostettu palveluasuminen järjestetty Kartanokodissa ja laadukasta päivätoimintaa Helperissä.
 4. Kaikki virat on täytetty.
 5. Täydentävää 60 %, ehkäisevää 113 % määrärahoista käytetty tarpeiden mukaisesti itsenäisen selviytymisen edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn.

Joutsassa tehtiin vuonna 2018 kaksi sosiaalihuollon asiakaslain mukaista muistutusta ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon kanneltiin niin ikään kaksi kertaa, joista toinen jätettiin tutkimatta ja toinen on vielä vireillä. Hallinto-oikeuteen valitettiin kolmesta lautakunnan päätöksestä ja hallinto-oikeus hyväksyi vuonna 2018 yhden valituksen. Viranhaltijapäätöksiin haettiin oikaisua seitsemän kertaa joista lautakunta hyväksyi yhden.

Sosiaaliasiamies ei anna Joutsalle omia toimenpide-ehdotuksia, vaan viisi yleistä toimenpide-ehdotusta kaikille Keski-Suomen kunnille:

1. Sosiaalihuoltolain soveltamista tehostetaan:
 - Kunnissa ja maakunnassa kehitetään yhteisiä tapoja seurata ja edistää erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvointia
 - Vahvistetaan edelleen asiakkaiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia
 - Sosiaalihuollon omavalvontasuunnitelmat laitetaan nähtäville toimipaikkoihin ja kunnan kotisivuille. Kotisivujen sosiaalihuollon tietojen ajantasaistamista jatketaan siten, että palvelutiedot, hakemuslomakkeet sekä lakien mukaiset ilmoitus- ja muistutuslomakkeet ovat helposti saatavilla.
2. Palvelujen hankintamenettelyssä painotetaan palvelun laatua, riittävyyttä ja asiakasosallisuutta. Varmistetaan riittävä valvonta.
3. Sosiaalihuolto osallistuu edelleen aktiivisesti Sote-integraation edistämiseen. Sosiaali- ja terveydenhuolto ovat yhdessä enemmän ja pystyvät vastaamaan vaikuttavammin palvelutarpeisiin.

(Valmistelija johtava sosiaalityöntekijä Leena Seppälä, puh. 040 358 0009)

Vs. perusturvajohtajan ehdotus:

Perusturvalautakunta merkitsee tiedoksi Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sosiaaliasiamiehen selvityksen vuodelta 2018 ja toimittaa tiedoksi kunnanhallitukselle. Lisäksi perusturvalautakunta toteuttaa raportissa mainitut toimenpide-ehdotukset vuoden 2019 aikana.

Päätös:

Vs. perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.
